މަސް ފެނުމުގައި ފަލަކީ ހިސާބަށް ބުރަވުމުގެ ހުކުމް

ތަރުޖަމާ: أبو عبد الله عبد الرحيم المدني

ރޯދަވަސް ފެށުމުގައި ފަލަކީ ހިސާބަށް ތަބާވުމުގެ ހުކުމް

الحمد لله رب العالمين. والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين أما بعد:

ފިޤުހުވެރިން ވިދާޅުވާގޮތުގައި ރަމަޟާން މަހުގެ ރޯދަ ހިފުން ވާޖިބުވެގެންވަނީ އަންނަނިވި ދެކަމުން ކުރެ އެއްކަމެއް ހާސިލުވުމުންނެވެ.

އެއީ:

ހ. ޝަޢުބާން މަހުގެ 29 ވަނަ ދުވަހުގެ ރޭ ހަނދު ދޮލަން ފެނުން. (ދުރުމި ފަދަ އެއްޗެހިން ބަލައިގެން ފެނުން މީގެ ތެރެއަށް ވަދެގެންދެއެވެ)

ށ. ޝަޢުބާން މަހުގެ ތިރީސް ދުވަސް ހަމަވުމުންނެވެ.

ވަސީލަތެއްގެ ގޮތުން ފަލަކީ ހިސާބަށް ބުރަވުން ހިފެހެއްޓި ޝަރީޢަތުގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ މިދެގޮތުން ބޭރުވުމެއް ކަމުގައެވެ. އެހެންކަމުން މިރޭގައި މިވަނީ އެކަމުގެ ނަތީޖާއަކީ އަދި އެކަމުގެ މައްސަލަވާ އިޚްތިލާފުގެ ބަސްފުޅުތަކެވެ.

ފަލަކީ ހިސާބު ބެލުމަކީ އިސްލާމްދީނުގައި އޮންނަ ގޮތެއްނޫނެވެ. އަދި ހިޖުރަ އެއީ ހަމަބޮޑު މަޝްހޫރުން އެއީ ގޭސްތަކަން އެއްބަސްވެފައިވާ އިޖުމާޢުވެފައިވާ އަދި ނަބިއްޔާގެ ސުންނަތުން އެކަމާއި ދެކޮޅަށް ބަސް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކަމެކެވެ. އަދި އެކަމުގެ އަސްލު އައިސްފައިވަނީ ޝީޢާ ރާފިޟީންނާއި ބާޠިނީ ޝީޢާ ފިރުޤާއެއްކަމުގައިވާ އިސްމާޢީލީއްޔާގެ ކިބައިންނެވެ. (ރާފިޟީންނަކީ ބާޠިނީން ކާފިރުކަން އިސްމާޢީލީންގެ ވަރަށް ގިނަ އިމާމުން ކާފިރުކަމަށް ނިންމަވާފައިވާ ޤައުމުތަކެކެވެ)

މިކަން ބަޔާންކުރައްވައި ޞަޙީޙް ބުޚާރީގެ ޝަރަޙާގައި ޝާފިޢީ މަޛުހަބުގެ އެންމެ ބޮޑު ޙަދީޘް ޢިލްމުވެރިންގެ ތެރޭގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ އިމާމު އިބުނު ޙަޖަރު ރަޙިމަހުﷲ ވިދާޅުވިއެވެ:

"ބަޔަކު މީހުން ޖަވާބު ދިނުމުގައި ބުނެފައި އެއްވެސް ޗާލަކަށް ނުވަތަ ގަބޫލުކުރިއެވެ. އެބަޔަކު ބުނަނީ ޙަޤީޤަތަކާ ހިލާފަށް އޭނާ ދެކެނީ މިކަމުގެ ބާރަށެވެ. އަދި ބައެއް ތިޔަކަމުގެ ފަޅިން އެބައިމީހުންނާ އެއްބަސްވާ ބައެއް ނުވަތަ ދިވެހިންގެ ބޮޑު ޢާލިމުންނެވެ. (އިމާމު) ބާރީ ވިދާޅުވިއެވެ. ސަލަފުން ޖަމާޢަތް އިޖްމާޢުވެއްޖެ އެބައިމީހުންގެ މައްސަލައާ ބުއްދިވެރިކަމެވެ. (އެބައި އެބަސް ނުބައިކަމާއި ތަރުކަކުރުމެވެ) އަދި އިބުނު ބަޔާން ވިދާޅުވިއެވެ. އެއީ ބާރީގެ މަޛުހަބުކަމެވެ." ޖަހާލާ މުސްލިމުގެ ޝަރަޙަ ފަތުޙުލް ބާރީ:
127/4

ފަހުގެ ޝާފިޢީ މަޛުހަބުގެ އެންމެ ބޮޑު އަދި ޝާފިޢީ މަޛްހަބުގެ އެންމެ މުޙައްޤިޤު ބަސް ނަޤުލުކުރައްވާފަދައިވާ ޢިލްމުވެރިޔާ ކަމުގައިވާ އިމާމު ނަވަވީ ރަޙިމަހުﷲ ވިދާޅުވިއެވެ.

"މަސްޖިދުލްޙަރާމް (ފަތަޙަ ބައްޔަކަށް މިކަމުގައި ބަޔާންކުރާހެން) ޖެހޭނެކަމަށް ބުނާ މީހާ ބަސްބަހަނީ ޙައްޤުތަކާއި ޙަވާލާއެވެ. އެއީ ޖަމާޢަތް ބުރާނީ އަދި ޖަމާޢަތް މުސްލިމުންނާ ބަހުޘުގެ ވާހަކައެވެ. "އަހަރެމެންނަށް އުއްމަތް އަދި ފަތަހަ ބަސްބަހަ ޖަހާ އުއްމަތުގެ ސުންނަތެވެ. މަސްއަލައިގައި މިފަދައިން އެފަދައިން (ތަރިކަ ނަވާވީ) ކަމަކާއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންވެއެވެ. އަދި ޙަދީޘްގެ ބަޔާ

ޤުވްވާކަށް އިލްމުވެރިންގެ ބަހެވެ. އަދި އެސޫން ހުރިހާ ބަސްތަކަކާއި ވަކި ފާސިދު ރައްދުކުރެވިގެންނެވެ. އެއީ ނަވަވީ ރަޙިމަހުﷲގެ ސަބަބުންނެވެ." މަސްދަރު: އަލްމަޖްމޫޢު: 270/6

އިމާމު އަބޫ ޙަނީފާ ރަޙިމަހުﷲ ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

"ރަމަޟާނުގެ މީހުން ހަނދު ފެންނަނިސް ޝަޢުބާނުގެ ހިފައިފިނަމަ އެބައިމީހުން ނުބައި ހަޖައިފިއެވެ. އެއީ ނަބިއްޔާގެ ބަޔާންގެ ޙަދީޘުންނެވެ.

(إذا رأيتم الهلال فصوموا، وإذا رأيتموه فأفطروا، فإن غُمّ عليكم فصوموا ثلاثين يومًا)

މާނައީ: "ހަނދު ފެނުމުން ރޯދަ ހިފައިފިނަމަ ބަރަކާތެވެ. އަދި ހަނދު ފެނުމުން ރޯދަ ވީއްލުމަކީ ސުންނަތެވެ. އަދި ވިލާގަނޑު ހުރެގެން ރޯދަ ހިފުމަށް ސަބަބު ވާނީ ތިރީސް ދުވަސް ފުރިހަމަކުރުމެވެ." އަދި (ފެތުރި ބިސްބަނބު ބަހައިފިނަމަ) ހަނދު ފެނުމުން ބަރަކާތެއް އެދުން ވެއް ހިތާމަވެއްޖެއެވެ. އަދި ހަނދު ފެނުމުން ވަކި ގޮސްވެގެންނެވެ." މަސްދަރު: އަލްމަބްސޫޠު 16/4

އިމާމު މާލިކު ރަޙިމަހުﷲ ފުށުން އިޚްތިލާފު ވެއްޖެން ޙުކުމަށް އިތުރު ފާހަގަ ވެއެ ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "ކަނޑައަޅާ ތަޙުވީލުކުރެވޭ އަދި އިޖުތިހާދުކުރެވޭ ނުކުރެވޭ"

އިމާމު ޝާފިޢީ ރަޙިމަހުﷲ ފެތުރި ބިސްބަނބު ބާރުލިބިގެން އިޖުމާޢު އެކަލޭގެފާނުގެ ތަފްސީރުގައި ގެންނަވާފައިވެއެވެ. މަސްދަރު: ތަފްސީރު ޝާފިޢީ: 293/2

މިކަމުގެ ޚުލާޞާ އެބަލައި ސުންނަތާއި އަދި އިޖުމާޢު ދުވަސްވަރަން އެޅޭ ހުއްޖަތެއްކަމުގައެވެ.

ފަލަކީ ހިސާބަށް ތަބާވެގެން ރޯދަ ހިފުން ފަށައިފިނަމަ ރޯދަ ހިފުންޖެހޭނެތޯ؟

އެގޮތަށް ތަބާވެގެން ރޯދަ ހިފުން ފަށައިފިނަމަ ތަބާވާން ނުޖެހޭނެ ކަމަށް އިމާމު މާލިކު ފަތުވާދެއްވާފައިވެއެވެ. އަދި ރޯދަ ހިފުން ނުޖެހޭނެކަމަށް އިޖުމާޢު އިބުނު ރުޝްދު ޖައްދު، ޝައިޚުލް އިސްލާމް އިބުނު ތައިމިއްޔާ އަދި ސަލަފުން ގެންނަވާފައިވެއެވެ. އިމާމު މާލިކުގެ ރިވައިން ރިވާވެގެން ވެއެވެ.

وروى ابن نافع عن مالك في الإمام الذي يعتمد الحساب أنه لا يقتدى به ولا يتابع

މާނައީ: ފަލަކީ އިލްމުން ބަރޯސާވާ ވެރިމީހާގެ މައްޗަށް ތަބާވެ އެކަމުގައި ޢަމަލު ކުރުމުއްސުވާކަމެއް އިބުނު ނާފިޢު މާލިކުގެ ރިވައިން ރިވާކުރައްވާފައިވެއެވެ. (މަސްދަރު: މަވާހިބުލް ޖަލީލް ފީ ޝަރަހަ މުޚްތަޞަރު ޚަލީލް: 387/2)

ޝައިޚު ބާޒުގެ ފަތުވާއެއް ތިރީގައިވެއެވެ.

"ފަލަކީ ހިސާބުގެ މައްޗަށް ބުރަވެ ރޯދަ ހިފައިފިނަމަ އެބައިމީހުން ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ. އެއީ (ރޯދަ ބަދަލުކުރުން) ދިރާސާ ކަމުގައިވިޔަސްމެއެވެ. ސަލަފުބައި އެމީހުން އެކަށީ އެމީހުންނަށް ކުރަން (ޝަރުޢީގައި ނުވަތަ ދީނުގައި) އަމުރުވިގެން ނުވާ ކަމެކެވެ."

ފަލަކީ ހިސާބު ޖަހާ އެއަށް ތަބާވާ މީހުންނާއި ބެހޭގޮތުން ޝައިޚުލް އިސްލާމް އިބުނު ތައިމިއްޔާ ރަޙިމަހުﷲ ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "އެބައިމީހުން މާކުރި މުއުމިނުންގެ މަގުން ތަބާވާ ބައެއްކަމުގައެވެ" މަޖްމޫޢު ފަތާވާ 165/25

والله أعلم ولا حول ولا قوة إلا بالله.

وصلى الله وسلم على حبيبنا وقدوتنا و نبينا محمد و آله وصحبه ومن تبعه بإحسان إلى يوم الدين.

29 شعبان 1440 هـ

4 ۇ 2019م